

Zaaknummer	334003
Portefeuillehouder	De heer H. ter Heegde, burgemeester
Voorstel	Het participatietraject voor samenwerking met Weesp t.b.v. versterking bestuurskracht

Aan de raad,

1. Beslispunten

1. In te stemmen met een participatietraject voor samenwerking met Weesp t.b.v. de versterking van de bestuurskracht;
2. Een projectgroep in te stellen, die het participatietraject inricht en actief begeleidt, en waarvoor iedere fractie een afgevaardigd lid kan aanwijzen.

2. Inleiding

Weesp heeft onderzoek gedaan naar de eigen bestuurskracht. De belangrijkste conclusie is dat de gemeente Weesp op middellange/ lange termijn onvoldoende bestuurskrachtig is om als zelfstandige gemeente te door te gaan. Weesp ziet een aansluiting bij de gemeente Amsterdam of Gooise Meren als een oplossing. Daarbij gaat zij uit van een geleidelijke overgang: eerst een ambtelijke samenwerking/fusie en uiteindelijk een bestuurlijke fusie. In november 2017 wil de gemeenteraad van Weesp een besluit nemen over de aansluiting bij 1 van beide gemeenten.

Weesp heeft aan Gooise Meren en Amsterdam gevraagd hoe zij aankijken tegen het proces dat Weesp volgt voor de eigen bestuurlijke toekomst: of beide gemeenten openstaan voor een ambtelijke samenwerking/fusie en vervolgens een bestuurlijke fusie, én of beide gemeente willen reageren op een kernwaarden- en opgavenprofiel dat Weesp met behulp van input van inwoners is opgesteld.

Gezien de korte periode tussen de vraag van Weesp en het gevraagde antwoord, is het voorlopige standpunt van Gooise Meren tot stand gekomen op basis van enkele informele gesprekken tussen het college en de gemeenteraad. Tijdens die gesprekken is door de gemeenteraad een principe bereidheid uitgesproken voor een samenwerking met Weesp, mits hierbij een passend tempo wordt aangehouden en er ruimte is voor betrokkenheid van inwoners van Gooise Meren.

Dit voorstel gaat over de volgende stap in het proces dat mogelijk leidt tot een verdere samenwerking tussen Gooise Meren en Weesp. Deze stap betreft de rol en betrokkenheid van inwoners bij een participatietraject en de rol van de gemeenteraad daarbij. Centraal in het participatietraject staat de vraag of het kernwaarden- en opgavenprofiel van Weesp matcht met de Visie van Gooise Meren.

3. Beoogd effect

Resultaat van dit besluit is dat de gemeenteraad het voortouw neemt in het participatietraject rondom een samenwerking/fusie met Weesp.

4. Argumenten

1.1 Principe bereidheid gemeenteraad voor samenwerking Weesp

De gemeenteraad heeft een principe bereidheid uitgesproken voor een fusie met de gemeente Weesp. De gemeenteraad acht een ambtelijke fusie, gevolgd door een bestuurlijke fusie met

Weesp kansrijk. De raad vindt dat Weesp behouden moet blijven voor de Gooi- en Vechtstreek en wel om de volgende redenen:

- Weesp is een van de drie Vestingsteden in de regio. Inbedding in de Gooi en Vechtstreek is uit cultuurhistorisch oogpunt een meerwaarde.
- Weesp hoort bij de regio Gooi en Vechtstreek en een fusie met Amsterdam veroorzaakt een breuk.
- De ontwikkeling van en de afstemming van ontwikkellocaties in Gooise Meren (Muiden) en Weesp kan in een gefuseerde gemeenten makkelijker ter hand worden genomen.
- Een fusie tussen Gooise Meren en Weesp versterkt de regionale positie van Gooise Meren plus Weesp.
- Een fusie versterkt de regionale bestuurskracht door het terugbrengen van het aantal spelers in de regio. Dit past binnen het streven van de provincie Noord-Holland om binnen de Gooi en Vechtstreek te komen tot maximaal 3 gemeenten.
- Een eventueel vertrek van Weesp uit het samenwerkingsverband van gemeenten in de Gooi en Vechtstreek betekent een verzwakking ten opzichte van Amsterdam, Utrecht, Almere en Amersfoort.
- Een eventueel vertrek van Weesp uit de regio heeft gevolgen voor verbonden partijen zoals de Regio Gooi en Vechtstreek en de Veiligheidsregio. De kosten voor de overige deelnemers zullen stijgen.
- Gooise Meren werkt al goed samen met Weesp op het Sociaal domein. Daarnaast wil Gooise Meren zich profileren met een sterk kernenbeleid.

1.2 Gemeenteraad neemt centrale rol in participatietraject

De gemeenteraad van Gooise Meren hecht aan het betrekken van de eigen inwoners als het om de toekomst van de gemeente gaat. Fusies zijn voor inwoners van niet te onderschatten betekenis. Om inwoners hier goed bij te betrekken, zal gezien de timing van de besluitvorming, direct na de zomer een participatietraject richting inwoners gestart worden. Centraal staat hierin de vraag of het kernwaardenprofiel van Weesp matcht met de Visie van Gooise Meren. Gezien bevoegdheden, rol en wens van de gemeenteraad stellen wij voor dat de gemeenteraad een centrale rol heeft in het participatietraject. **De gemeenteraad heeft daarbij de rol het participatieniveau (informer, raadplegen, adviseren, coproduceren of meebeslissen) te bepalen en aan te geven waarop de participatie zich precies moet richten (b.v. meedenken over fusie of over de effecten van de fusie, welke effecten worden op prijs gesteld en welke niet, etc.).**

1.3 Match tussen kernwaardenprofiel Weesp en Visie Gooise Meren

Weesp heeft aan Gooise Meren en Amsterdam gevraagd of zij vóór 30 september willen reageren op een kernwaardenprofiel dat Weesp met behulp van input van inwoners gaat opstellen. In het kernwaarden- en opgavenprofiel is onder andere beschreven welke voorzieningen Weesp overeind wil houden en op welke manier Weesp invloed wil blijven uitoefenen op beslissingen die Weesp aangaan. De belangrijke waarden en opgaven uit het profiel van Weesp zijn:

1. Behoud en versterk de historische waarde van Weesp;
2. Behoud en versterk het open (rivier)landschap;
3. Wonen: toegankelijkheid van de woningmarkt;
4. Bedrijvigheid en economie: Weesp als werkstad en waterstad;
5. Infrastructuur: verkeer en vervoer, openbaar vervoer verbeteren, bereikbaarheid;
6. Duurzaamheid: Weesp energieneutraal in 2030;
7. Het huidige voorzieningenniveau blijft behouden;

8. Huidige sociale voorzieningenniveau moet in stand blijven;
9. Gemeenschapszin en het gemeenschapsgevoel in Weesp wordt bevorderd;
10. Gemeentelijke belastingen blijven op een betaalbaar niveau;
11. De gemeentelijke dienstverlening blijft minimaal op het huidige kwaliteitsniveau;
12. Afstand tussen burger en bestuur blijft zo kort mogelijk, ruimte voor eigen initiatief;
13. Veiligheidsniveau blijft behouden;
14. Geleidelijk proces toekomstvisie: bestuurlijke en ambtelijke overgang.

De gemeenteraad van Gooise Meren (en Amsterdam) heeft medio juni het kernwaarden- en opgavenprofiel van Weesp ontvangen met het verzoek om per thema een visie te geven op de kernwaarden én om per opgave concreet te maken welke mogelijkheden Gooise Meren ziet om Weesp bij het realiseren van deze opgave organisatorisch, inhoudelijk en/of financieel te ondersteunen.

Weesp past als derde vestingstad prima bij Gooise Meren, menen raad en college. De band met Weesp is een logische binnen de regio Gooi en Vechtstreek, maar voelt ook vertrouwd en natuurlijk. Zo zijn er al eeuwen sterke contacten tussen Muiden en Weesp, beiden gelegen aan de Vecht. Inwoners van Weesp en Gooise Meren vinden het heel gewoon dat men voor zaken als onderwijs, winkelen en sport van elkaars voorzieningen gebruikmaken. De kernwaarden van Weesp zijn zeer herkenbaar voor Gooise Meren. Dat geldt niet alleen voor thema's als het behoud van de eigen identiteit en cultuur, de historische waarde en de infrastructuur, maar bijvoorbeeld ook voor zaken als de kwaliteit van wonen, toegankelijkheid van de woningmarkt, duurzaamheid, voorzieningenniveau, het sociaal domein¹, financiën, afstand tot de burger, het veiligheidsgevoel en het proces van de toekomstvisie. Die herkenbaarheid vloeit ook voort uit de vergelijkbare grootte van de som der delen die mogelijk samen een nieuwe gemeente gaan vormen. Weesp kan zichzelf blijven binnen de menselijke maat van Gooise Meren en dat is een groot goed. Samen met Weesp kan de nieuwe gemeente haar taken op het gebied van ruimtelijke ordening, op het terrein van erfgoed² en de dienstverlening aan de inwoners goed uitvoeren, zo is de gedachte. Weesp wordt als mogelijke fusiepartner warm ontvangen door raad en college. De keus is uiteraard aan Weesp en het is goed dat deze gemeente met eigen ambities de toekomst in wil gaan.

1.4 Dialoog over kernwaarden Weesp en Gooise Meren

In het participatietraject met inwoners zal onderzocht worden of het kernwaardenprofiel van Weesp aansluit bij de waarden die voor Gooise Meren belangrijk zijn. De gemeenteraad gaat hiervoor de dialoog met inwoners aan. Onze gedachten voor de dialoog gaan uit naar:

- De inzet van het Burgerpanel Gooise Meren Spreekt! om bij inwoners op te halen in hoeverre er een match is tussen kernwaarden- en opgavenprofiel Weesp en visie Gooise Meren (21 augustus tot en met 4 september);
- Een bijeenkomst om inwoners de gelegenheid te geven hun gevoelens kenbaar te maken over een verdere samenwerking tussen Gooise Meren en Weesp (5 september).

¹ Er is al enige tijd sprake een goede samenwerking tussen Gooise Meren en Weesp in het Sociaal domein.

² Gooise Meren kenmerkt zich door een rijkdom aan historisch erfgoed. De Vestingsteden Naarden en Muiden zijn hiervan sprekende voorbeelden. Zorg en bescherming van dit erfgoed is een prioriteit voor de gemeente. Ook voor Weesp is het behoud van de historische waarde van Vestingstad Weesp een belangrijke kernwaarde. De gemeenten kennen ten aanzien van het behoud van de identiteit en eigenheid van het historisch erfgoed een gedeelde problematiek en kunnen elkaar op dit punt versterken.

- De resultaten van het Burgerpanel en de opbrengsten uit de bijeenkomst met inwoners vormen de basis voor het raadsvoorstel dat door het college zal worden voorbereid (6 tot en met 12 september).
- Het debat van de gemeenteraad in de meningsvormende fase over de opbrengsten uit het participatietraject en de voorgenomen reactie op het kernwaarden- en opgavenprofiel Weesp (13 september).
- Het besluit in de besluitvormende fase (20 september).

De definitieve vormgeving van het participatietraject is uiteraard aan de gemeenteraad.

2.1 Projectgroep voor insteek en organisatie dialoog over kernwaarden

Voorgesteld wordt dat iedere fractie een afgevaardigd lid aanwijst. De afgevaardigde leden nemen zowel de insteek als de organisatie van dit traject op zich. Deze leden dienen in de zomer beschikbaar te zijn om voorbereidingen te treffen voor het participatietraject direct na de zomer. Het secretariaat van de projectgroep wordt vanuit de griffie vormgegeven.

5. Houd rekening met

1.1 Keuze voor Gooise Meren of Amsterdam is aan Weesp

Weesp ziet een aansluiting bij de gemeente Amsterdam of Gooise Meren als een oplossing voor het versterken van de bestuurskracht. Zoals aangegeven zal de gemeenteraad van Weesp in november een besluit nemen over de aansluiting bij 1 van beide gemeenten. In de tussenperiode gaat de gemeenteraad van Gooise Meren het gesprek met de inwoners aan over de waarde van Weesp voor Gooise Meren én de regio.

1.2 Volle raadsperiode voor Gooise Meren

Qua tijdspad lijkt Gooise Meren een bestuurlijke fusie met Weesp per 2023, aansluitend op de volgende raadsperiode, reëel. Reden daarvan is dat een volle raadsperiode nodig is om de gemeente na de fusie in 2016 in 'rust' op te bouwen. De ingangsdatum van een bestuurlijke fusie kan nog onderwerp van gesprek tussen beide gemeenten zijn. Dat geldt uiteraard ook voor de ingangsdatum van een ambtelijke fusie.

1.3 Zo min mogelijk hinder van tweede fusie voor inwoners

Een bestuurlijke fusie met Weesp betekent dat Gooise Meren in relatief korte tijd een tweede fusie meemaakt. Het is van belang, indien daarvan sprake, dat beide organisaties werken aan een gedeeld eindbeeld en er voor zorgdragen dat de tweede fusie voor Gooise Meren zo min mogelijk hinder geeft voor inwoners, ondernemers, organisaties en bestuur.

1.4 Provincie Noord-Holland respecteert proces Weesp

De provincie heeft in februari jl. alle colleges meegedeeld dat het aantal gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek teruggebracht moet worden tot maximaal 3, met daarbij als randvoorwaarde dat er geen 'restproblematiek' mag overblijven (d.w.z. een of meer gemeenten in de Regio met onvoldoende bestuurskracht). De gemeenten in de regio hebben tot augustus 2017 de tijd om bij de provincie een gedeelde oplossing, als mogelijk alternatief, aan te dragen om de bestuurskracht van de Regio te versterken. Mocht zo'n oplossing er niet komen, dan legt de provincie een herindelingsbesluit op. Weesp neemt pas begin november een besluit over de aansluiting bij Gooise Meren of Amsterdam. De provincie heeft aangegeven het proces van Weesp te respecteren.

6. Duurzaamheid

Een fusie tussen Gooise Meren en Weesp versterkt de regionale positie van Gooise Meren/Weesp en versterkt de regionale bestuurskracht door het terugbrengen van het aantal spelers in de regio.

7. Middelen

De kosten voor het participatietraject bedragen circa € 6000. De kosten worden gedekt uit programma 1 Bestuur en Inwoners.

8. Communicatie

De gemeente acht participatie van belang als het om de toekomst van de gemeente gaat. De gemeenteraad gaat de dialoog met inwoners aan over een eventuele match tussen de kernwaarden van Weesp met die van Gooise Meren. Centraal staat hierin de vraag of het kernwaardenprofiel van Weesp matcht met de visie van Gooise Meren. De dialoog wordt ondersteund met effectieve communicatie.

9. Uitvoering, tijdpad, evaluatie

De planning van het participatietraject is als volgt:

Dialogoog over kernwaarden	Datum
Burgerpanel Gooise Meren Spreekt!	21 augustus - 4 september
Bijeenkomst van de raad met inwoners	5 september
Raadsvoorstel op basis van input inwoners	6 tot 12 september
Meningsvormende raad	13 september
Besluitvormende raad	20 september

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

D.J. van Huizen
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde
Burgemeester

De Raad Gooise Meren

Gelezen het voorstel 'Het participatietraject voor samenwerking met Weesp t.b.v. versterking bestuurskracht' met zaaknummer 334003 van het college van burgemeester en wethouders,

Besluit

1. In te stemmen met een participatietraject voor de samenwerking Weesp t.b.v. de versterking van de bestuurskracht;
2. Een projectgroep in te stellen, die het participatietraject inricht en actief begeleidt, en waarvoor iedere fractie een afgevaardigd lid kan aanwijzen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Gooise Meren, gehouden op *(datum wordt ingevuld door de griffie)*

De griffier

De voorzitter

Mevrouw drs. M.G. Knibbe

drs. H.M.W. ter Heegde